

NOVI INFRASTRUKTURNI PROJEKTI LUČKE UPRAVE SPLIT

PRIPREMILA:
Anđela Bogdan

Razvoj i unaprjeđenje lučke infrastrukture u Splitu

Dva nova infrastrukturna projekta, vrijedna više od 24 milijuna eura, omogućuju modernizaciju splitske trajektne luke i bolju povezanost s otocima i Europom

Najprometnije putničko čvorište na Jadranu

Gradska luka u Splitu nesumnjivo je najvažniji gradski sadržaj jer se zahvaljujući njoj Split uspješno održavao stoljećima, a i danas je živošću i neprestanim mijenama jedan od najprivlačnijih dijelova toga grada. Od antičkog naselja i Dioklecijanove palače, preko srednjovjekovnoga autonomnog pomorskog centra do novovjekovnoga trgovačkog i industrijskog središta uvijek je bila glavna poveznica Splita, njegova zaleđa i šireg Mediterana. Cijeli putnički lučki promet u Splitu već više od stoljeća teče istočnim dijelom luke jer su tamo izgrađeni svi potrebni pomorski sadržaji te željeznički i

autobusni kolodvor. Danas je to jedno od najprometnijih putničkih čvorišta na Jadranu, središte trajektnog prometa prema srednjodalmatinskim otocima i važna točka regionalne prometne mreže.

Ta najveća putnička luka u Republici Hrvatskoj i ključna točka osnovne Transeuropske prometne mreže (TEN-T) je u 2024. zabilježila opseg prometa od 6.018.513 putnika i 1.028.017 vozila. Te brojke pokazuju da je opseg putničkog prijevoza u gradskoj luci Split gotovo četiri puta veći, dok je promet vozila tri puta veći nego prije 25 godina.

Kako bi se udovoljilo zahtjevima i potrebama razvoja lučkih kapaciteta, Lučka uprava Split prije desetak godina pokrenula je "Projekt obnove infrastrukture

luke Split". Proširenje i obnova putničkih vezova na vanjskoj strani lukobrana bili su neophodni za povećanje propusne moći gradske luke. Izgradnja vezova na vanjskoj strani lukobrana započela je u lipnju 2014., a radovi su bili podijeljeni u dvije faze. Prva faza završena je u srpnju 2016., a druga u ožujku 2017. Izgrađena su dva veza za prihvat brodova u domaćem i međunarodnome prijevozu putnika i vozila te za prihvat brodova na kružnim putovanjima, čime je dobivena veća operativna lučka površina, što omogućava bolji protok putnika i vozila te veću sigurnost prometa u luci. Izvođač radova bila je zajednica ponuditelja koju su činile tvrtke *Pomgrad inženjering d.o.o.* i *Viadukt d.d.* Ukupna vrijednost investicije iznosila je oko 23,5 milijuna eura. Izgradnja putničkih vezova bila je dio investicijske strategije Vlade RH kao potpore jačanju prometne infrastrukture i turističke mreže u Hrvatskoj, a samim time i grada Splita.

Tlocrtni prikaz Gradske luke Split

Gradnja vanjskih vezova u luci

Domaći i međunarodni promet u luci redovito kroz godine bilježi porast te ima daljnju tendenciju rasta u godinama koje dolaze.

Zato je Lučka uprava Split nedavno pokrenula još dva velika infrastrukturna projekta, ukupne vrijednosti više od 24 milijuna eura, kojima se osiguravaju povećanje kapaciteta, bolja protočnost prometa te viša razina sigurnosti i

Gužve u trajektnoj luci tijekom ljetne sezone

funkcionalnosti lučkog područja. Projekt rekonstrukcije i proširenja gata sv. Petra te projekt izgradnje pomorsko-putničkog terminala Resnik – Divulje sufinanciraju se europskim sredstvima, a njihovom realizacijom želi se ojačati uloga Splita kao regionalnoga prometnog čvorišta te una-prijediti povezanost s otocima i kopnom.

Rekonstrukcija i proširenje gata sv. Petra u Splitu

Jedan od ključnih projekata koji Lučka uprava provodi u cilju modernizacije i povećanja kapaciteta jest rekonstrukcija i proširenje gata sv. Petra. Ta je investicija važan korak prema podizanju funkcional-

nosti luke na razinu koja odgovara njezinoj ulozi u prometnoj mreži Jadrana. Službeni naziv projekta jest "Rekonstrukcija i proširenje Gata sv. Petra u bazenu Gradska luka", a ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za realizaciju projekta potpisan je 22. srpnja 2025. u Splitu. Ukupna vrijednost projekta iznosi 21.172.583,46 eura, od čega je 17.759.356,35 eura osigurano iz fondova Europske unije kroz program Konkurentnost i kohezija 2021. – 2027.

Projektom je planirano proširenje i produljenje gata sv. Petra. Planirano je ukupno povećanje operativne površine za 5350 kvadratnih metara. Umjesto dosadašnje tri, gat sv. Petra imat će pet ro-ro rampi, što će omogućiti bolji prihvat trajekata i znatno povećati protočnost putnika i vozila, osobito u ljetnim mjesecima. To će biti dva veza dužine 100 metara i po jedan vez dužine 108 metara, 147 metara i 188 metara, s pet rampi (jedna rampa širine 30 metara i četiri rampe širine 20 metara).

Vizualizacija projekta rekonstrukcije gata sv. Petra

Vizualizacija putničkog terminala u trajektnoj luci

Obalna konstrukcija proširenja gata projektirana je kao sustav armiranobetonskih ploča oslonjenih na sustav armiranobetonskih okvira na razmaku oko deset metara. Gat će se produljiti za 53 metra, a širina proširenja gata promjenljiva je veličine i kreće se do 45 metara. Na dijelu produženja gata, da bi se smanjila visina vala u luci, potrebno je u podmorskome dijelu između stupova izgraditi armiranobetonski element s pregradom.

Na elementima obalne konstrukcije predviđen je prostor za prolaz instalacija vode i struje. Rub obalne konstrukcije bit će izveden ugradnjom kamenih poklopnica i kamenih obložnica. Na vrhu gata planirano je lučko svjetlo koje će biti premješteno sa sadašnjeg položaja na gatu. Na sjevernoj i južnoj strani postojećega obalnog zida gata sv. Petra planira se sanacija obalnog zida s novom armiranobetonskom plombom od vrha do dna zida i zaštitnim kamenometom i blokom čuvarom na južnoj strani.

Bit će postavljeni modularni objekti sanitarnog čvora, biljetarnice, garderobe, ugostiteljskog objekta (šanka) i pokretne tende s pratećim instalacijama i opre-

mom. Parter i okolni prostor popločavaju se, ozelenjuju i opremaju prema rješenjima okolnih površina na gatu.

Za potrebu funkcioniranja luke bit će izvedena nova vodovodna mreža za opskrbu vodom montažnih objekata na gatu te za vrtne hidrante za potrebe održavanja zelenog pojasa. Planira se izgraditi transformatorska stanica koja je će biti u vlasništvu investitora, čija je namjena opskrba električnom energijom svih budućih potrošača na gatu. Rubovi obalne konstrukcije bit će obloženi kamenom. Projektom je obuhvaćena i vanjska rasvjeta gata.

Uz taj zahvat u samome središtu luke paralelno se realizira projekt izgradnje pomorsko-putničkog terminala Resnik – Divulje. Njegova je uloga rasteretiti gradsku jezgru i omogućiti bržu povezanost Zračne luke Split s otocima.

Projekt vrijedan 3,4 milijuna eura povezivat će Zračnu luku s otocima brzim brodskim linijama

Zbog gužvi u sezoni, manjka prostora u središtu i potrebe za boljom vezom Zračne luke sveti Jeronim s otocima

potrebno je otvoriti dodatnu točku pomorskog prometa izvan središta Splita. Zbog toga je razvijen projekt izgradnje pomorsko-putničkog terminala Resnik – Divulje, koji će djelovati kao sekundarno čvorište i proširenje postojećih lučkih kapaciteta, s težištem na prebacivanju prometa s cesta na more, odnosno na intermodalnoj povezanosti, sigurnosti i održivosti.

U Splitu je 23. srpnja 2025. potpisan ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za financiranje tog projekta, čiji je službeni naziv "Pomorsko-putnički terminal Resnik – Divulje u Kaštelanskom bazenu – Bazen D – Resnik". Nakon što bude izgrađen, uspostaviti će se učinkovita veza između Zračne luke Split i obalnog te otočnog dijela Dalmacije. Ugovor su potpisali Oleg Butković, ministar mora, prometa i infrastrukture i potpredsjednik Vlade RH, Dragan Jelić, ravnatelj SA-FU-a, te Vice Mihanović, ravnatelj Lučke uprave Split. Ukupna vrijednost projekta iznosi 3.410.677,37 eura, dok je iz Kohezijskog fonda, iz programa Konkurentnost i kohezija 2021. – 2027. osigurano 2.899.075,76 eura bespovratnih sredstava. Usluge stručnog nadzora građenja

Vizualizacija terminala Resnik- Divulje

na radovima povjerene su zajednici podnuditelja koju čine tvrtke *Kozina projekti d.o.o.* i *Terestrika d.o.o.*, a glavni izvođač radova jest tvrtka *Pomgrad Inženjering d.o.o.* Kaštelanski bazen D – Resnik sastoji se od kopnenog i morskog dijela. Kopneni dio obuhvaća pristupni plato i prometnicu na cijelome lukobranskom dijelu do operative obale te dio lukobrana sa završnim slojem zaštitnoga kamenometa (školjere) u produžetku operative obale. Postojeća obalna konstrukcija sastoji se od operative obale duljine oko 40 metara na unutrašnjoj strani lukobranskog objekta, koji je ukupne duljine oko 250 metara te štiti akvatorij s privezom od valova iz smjera generiranja vala.

U sklopu projekta planirani su gradnja otvorenoga gata uz vanjsku stranu lukobrana (s iskopom do -5,30 m) te produljenje postojećega obalnog zida s unutarnje strane lukobrana. Izgradnjom

novoga gata dobit će se sezonsko pristanište za ukupno dva plovila za brzobrod-

ske linije duljine do 40 metara (katamarane). Tlocrtna duljina gata iznosi ukupno 53 metra, a širina šest metara. Tijelo gata općenito se formira od utvrdica i "mostića", tj. armiranobetonskih montažnih nosača (monolitiziranih armiranobetonskom pločom). Na korijenu gata s obje strane dodatno će biti postavljen podzemski i nadzemski zid (širine 1,50 metara) radi proširenja gata kako bi se omogućilo okretište za vatrogasna vozila. Ukupna duljina zahvata na kojemu se morsko dno produbljuje za potrebe manevarskog prostora plovila na vanjskome vezu je oko 170 m (mjereno okomito od obale). Postojeći obalni zid produljit će se za 52 metara te će zadržati širinu postojeće obale od devet metara. Izgradnjom obalnog zida dobit će se privez za jedan brod duljine do 40 metara.

Dakle, nakon što projekt bude završen, splitsko područje dobit će novi terminal s četiri veza za brza plovila, od čega će dva nova biti smještena na novome gatu duljine 53 metra, dok će postojeći obalni zid biti produljen za dodatna 52 metra. Na taj način omogućit će se privez za ukupno četiri katamarana duljine do 40 metara. Terminal se gradi u neposrednoj blizini Zračne luke sv. Jeronim u Splitu, a projekt uključuje produbljivanje morskog dna do 5,3 metra, izgradnju podzemskih i nadzemskih zidova, stabilizaciju tla te proširenje manipulativne površine i okretište

Terminal se gradi blizu Zračne luke sv. Jeronim u Splitu

Oronula zgrada Dalmacijavina čeka svoju novu namjenu

Zgrada u trajektnoj luci napuštena je više od dva desetljeća

za vatrogasna vozila. Nova infrastruktura bit će u cijelosti prilagođena osobama s invaliditetom i drugim ranjivim skupinama. Terminal će omogućiti preusmjerenje dijela prometa s ceste na more, smanjujući pritom opterećenje cestovne mreže i emisije štetnih plinova. Bit će implementirana energetska učinkovita rješenja, uključujući LED rasvjetu i električne priključke za brodove.

Zbog opsega i tehničke složenosti radova bit će potrebno mjesec do dva za stvarni početak aktivnosti na gradilištima jer se ne želi ugroziti trenutna turistička sezona u Splitu. Rok za dovršetak svih radova je dvije godine.

Zgrada Dalmacijavina – simbol zapuštenosti koji bi trebao postati ulagačka zona

Uz projekte usmjerene na modernizaciju i proširenje lučke infrastrukture paralelno se razmatra i budućnost prostora u neposrednoj blizini Gradske luke Split. Najvažniji takav zahvat odnosi se na nekadašnju zgradu Dalmacijavina, koja je dugi niz godina napuštena i devastirana, no čini se kako su se konačno počeli razvijati konkretni planovi revitalizacije tog prostora.

Oronula zgrada Dalmacijavina izgrađena je 1959. u jugoistočnome dijelu splitske luke prema projektu arhitekta Stanka Fabrisa, kojeg je radio u koautorstvu s Dinkom Vesanovićem. Zbog svojih arhitektonskih i urbanističkih vrijednosti zgrada Dalmacijavina zaštićena je kao kulturno dobro. U srpnju 2017. upisana je u Registar kulturnih dobara Republike

Hrvatske. Prema dostupnim podacima, tvrtka Dalmacijavino d.d. u stečaju je od proljeća 2012. Nalazi se na Obali kneza Domagoja 15, na istočnoj rivi, te se od tada više ne bavi svojom osnovnom djelatnošću – proizvodnjom vina, sokova, likera i octa.

Budući da se nalazi u vlasništvu države, odnosno Lučke kapetanije Split, postupak aktivacije prostora povezan je s infrastrukturnim planovima Lučke uprave. Prema dostupnim podacima, proveden je međunarodni iskaz interesa u kojemu su potencijalni investitori iskazali spremnost za ulaganja veća od 50 milijuna eura.

Plan revitalizacije planira uređenje zone u funkciji prometnog čvorišta i usluga za putnike. U projektnim nacrtima spominje se izgradnja dviju garaža s ukupno oko tisuću parkirnih mjesta te hotela s približno 140 soba. Težište se stavlja na rješenja koja neće dodatno opterećivati promet, već će prostor staviti u službu korisnika trajektno luke i javnog prijevoza.

Izdavanje lokacijske dozvole u proceduri je već dulje od godinu dana, a od gradske administracije očekuje se da ubrza proces donošenja potrebnih akata. U suradnji Grada Splita i *Hrvatskih cesta*, paralelno se raspravlja i o prometnim rješenjima za područje istočne obale kako bi se osigurao održiv pristup luci i budućim sadržajima.

Revitalizacija Dalmacijavina tako se sve više oblikuje kao strateški projekt kojim bi se istodobno očuvala industrijska baština i pokrenula nova ulaganja. Time bi prostor, koji je godinama narušavao vizuru grada, postao suvremena ulagačka zona i funkcionalni dio širega lučkog područja.

Zaključne napomene

Lučka uprava Split kontinuirano ulaže u razvoj i proširenje kapaciteta, a u posljednjih dvadeset godina ukupna operativna površina luke gotovo je udvostručena. Gat svetog Duje rasterećen je i danas je usmjeren isključivo na međunarodni promet. Projekti rekonstrukcije gata sv. Petra, izgradnje pomorsko-putničkog terminala Resnik – Divulje te planirana revitalizacija prostora Dalmacijavina potvrđuju stratešku važnost gradske luke kao najprometnijega putničkog čvorišta na Jadranu i ključne točke europske prometne mreže.

Projekt terminala Resnik – Divulje od posebne je važnosti za cijelu Dalmaciju. Planirani su gradnja novoga gata duljine 53 metra i produljenje obale za dodatna 52 metra, čime će se osigurati četiri veza za brza plovila. Time će se znatno poboljšati povezanost otoka s lukom i kopnom, uz učinkovitiji transfer putnika i robe između Zračne luke Split i brodova prema srednjodalmatinskim otocima. Osim toga projekt doprinosi smanjenju cestovnih gužvi i emisije stakleničkih plinova, a rasteretiti će i prometnice u Splitu i Kaštelima.

Izvori:

- <https://portsplit.hr/pomorsko-putnicki-terminal-resnik-divulje-u-luckom-podrucju-kastelanskog-bazena-bazen-d-resnik/>
- <https://mmpi.gov.hr/>
- <https://www.safu.hr/>
- <https://povezanahrvatska.eu/>

Fotografije: Lučka uprava Split